

Warszawa, dnia 14 listopada 2024 r.

Poz. 1663

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 12 listopada 2024 r.

**w sprawie określenia wzoru pouczenia o uprawnieniach przysługujących oskarżonemu
w wypadku zastosowania tymczasowego aresztowania¹⁾**

Na podstawie art. 263 § 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37, 1222 i 1248) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się wzór pouczenia o uprawnieniach przysługujących oskarżonemu w wypadku zastosowania tymczasowego aresztowania, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15 listopada 2024 r.²⁾

Minister Sprawiedliwości: *A. Bodnar*

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym (Dz. Urz. UE L 142 z 01.06.2012, str. 1).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie określenia wzoru pouczenia o uprawnieniach tymczasowo aresztowanego w postępowaniu karnym (Dz. U. poz. 513), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 12 pkt 1 ustawy z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie niektórych ustaw w celu usprawnienia działań Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji oraz Straży Granicznej na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 1248).

Załącznik do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości
z dnia 12 listopada 2024 r. (Dz. U. poz. 1663)

WZÓR

Pouczenie o uprawnieniach oskarżonego w wypadku zastosowania tymczasowego aresztowania

Otrzymujesz to pouczenie, ponieważ jesteś tymczasowo aresztowany.

Jako tymczasowo aresztowany masz prawo wiedzieć, jakie są Twoje prawa.

Przeczytaj dokładnie to pouczenie.

Poza informacjami w pouczeniu znajdziesz przepisy, z których one wynikają.

Jeśli nie wskazano inaczej – są to przepisy z Kodeksu postępowania karnego.

Twoje prawa w postępowaniu karnym.

Jako tymczasowo aresztowany:

1. Masz prawo zdecydować, czy i jakie wyjaśnienia złożysz

Możesz składać wyjaśnienia, odmówić składania wyjaśnień lub odmówić odpowiedzi na poszczególne pytania. Nie musisz tłumaczyć, dlaczego odmawiasz odpowiedzi na pytania lub odmawiasz składania wyjaśnień

(art. 175 § 1).

W trakcie przesłuchania w toku postępowania przygotowawczego możesz zażądać, abyś mógł składać wyjaśnienia na piśmie. Przesłuchujący może jednak się na to nie zgodzić, jeśli ma ważne powody (art. 176 § 1 i 2).

Jeśli bierzesz udział w czynnościach dowodowych, możesz składać wyjaśnienia co do każdego dowodu (art. 175 § 2).

2. Masz prawo korzystać z pomocy prawnej

Jako tymczasowo aresztowany nie musisz samodzielnie uczestniczyć w postępowaniu karnym. Możesz skorzystać ze wsparcia adwokata lub radcy prawnego – obrońcy.

Obrońca wyznaczony przez sąd – obrońca z urzędu

Jeżeli wykazesz, że nie stać Cię na to, by zapłacić obrońcy (nie jesteś w stanie ponieść kosztów obrońcy bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania Ciebie i Twojej rodziny), sąd może wyznaczyć Ci obrońcę z urzędu (art. 78 § 1).

Jeżeli jesteś żołnierzem, funkcjonariuszem Policji lub funkcjonariuszem Straży Granicznej oskarżonym o przestępstwo, które dotyczy stosowania przez Ciebie środków przymusu bezpośredniego, użycia broni lub innego uzbrojenia albo użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej w związku z wykonywaniem czynności lub zadań służbowych odpowiednio:

- 1) na podstawie art. 11b albo art. 11c ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, art. 18 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji albo w czasie trwania operacji wojskowej, o której mowa w art. 2 pkt 18a ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny,
- 2) w przypadku konieczności odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność swoją lub innej osoby albo nienaruszalność granicy państwowej lub przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do tych zamachów albo prowadzenia działań kontrterrorystycznych, o których mowa w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych

i nie masz obrońcy z wyboru, możesz żądać, bez względu na swoją sytuację majątkową, wyznaczenia obrońcy z urzędu (art. 78a § 1).

Obrońca do udziału w posiedzeniu sądu dotyczącym przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania oraz rozpoznania zażalenia na zastosowanie lub przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania

Jeśli nie masz obrońcy z wyboru albo wyznaczonego przez sąd obrońcy z urzędu, możesz żądać, bez względu na swoją sytuację majątkową, wyznaczenia przez sąd obrońcy z urzędu do udziału w posiedzeniu sądu dotyczącym przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania oraz rozpoznania zażalenia na zastosowanie lub przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania. Prokurator i Twój obrońca mają prawo wziąć udział w tym posiedzeniu. Ich niestawiennictwo, mimo należytego zawiadomienia ich o terminie posiedzenia, nie tamuje rozpoznania sprawy (art. 249 § 5).

3. Masz prawo korzystać z pomocy tłumacza

Jeżeli nie znasz wystarczająco dobrze języka polskiego, możesz skorzystać z bezpłatnej pomocy tłumacza (art. 72 § 1).

4. Masz prawo dostępu do informacji o treści zarzutów

Jako tymczasowo aresztowany masz prawo wiedzieć:

- 1) jakie postawiono Ci zarzuty;
- 2) czy zarzuty zostały uzupełnione lub zmienione w trakcie postępowania;
- 3) jaka kara Ci grozi i na podstawie jakich przepisów (art. 313 § 1, art. 314, art. 325g § 2 i art. 308).

Do czasu zawiadomienia o terminie zaznajomienia z materiałami postępowania masz prawo żądać, by prowadzący przedstawił Ci ustnie podstawy zarzutów, a także sporządził uzasadnienie na piśmie. Uzasadnienie doręcza się Tobie i Twojemu obrońcy w terminie 14 dni (art. 313 § 3).

5. Masz prawo dostępu do akt sprawy

W razie złożenia w toku postępowania przygotowawczego wniosku o zastosowanie albo przedłużenie tymczasowego aresztowania – Tobie i Twojemu obrońcy niezwłocznie udostępnia się akta sprawy w tej części, która zawiera dowody dołączone do wniosku. Jeżeli istnieje uzasadniona obawa niebezpieczeństwa dla życia, zdrowia albo wolności świadka lub osoby dla niego najbliższej, zeznania takiego świadka nie zostaną Tobie ani Twojemu obrońcy udostępnione (art. 156 § 5a, 250 § 2b).

6. Masz prawo do wskazania osoby, którą sąd zawiadomi o zastosowaniu tymczasowego aresztowania

O zastosowaniu wobec Ciebie tymczasowego aresztowania sąd jest zobowiązany bezzwłocznie zawiadomić Twoją osobę najbliższą. Możesz wskazać, kto to ma być (np. małżonek, brat, siostra, dziecko, rodzic, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu). Masz również prawo złożyć wniosek, by sąd zawiadomił o zastosowaniu wobec Ciebie tymczasowego aresztowania inną osobę zamiast lub obok wskazanej przez Ciebie osoby najbliższej, np. znajomego (art. 261 § 1 i 2).

O zastosowaniu wobec Ciebie tymczasowego aresztowania sąd zawiadamia również organ prowadzący przeciwko Tobie postępowanie w innej sprawie, o ile posiada informacje o tym postępowaniu (art. 261 § 2a).

7. Masz prawo do złożenia wniosku o poinformowanie urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa dyplomatycznego Twojego państwa

Jeżeli nie jesteś obywatelem polskim, możesz złożyć prośbę o niezwłoczne poinformowanie przez sąd lub prokuraturę urzędu konsularnego lub – w przypadku braku takiego urzędu – przedstawicielstwa dyplomatycznego Twojego państwa o zastosowaniu wobec Ciebie tymczasowego aresztowania (art. 612 § 1).

Jeśli przewiduje to umowa międzynarodowa zawarta między Polską a państwem, którego jesteś obywatelem, właściwy urząd konsularny lub przedstawicielstwo dyplomatyczne zostaną poinformowane o zastosowaniu wobec Ciebie tymczasowego aresztowania również bez Twojej prośby.

8. Masz prawo do złożenia zażalenia

Masz prawo złożyć zażalenie na postanowienie w przedmiocie tymczasowego aresztowania w terminie 7 dni od daty doręczenia Ci postanowienia. Zażalenie wnosi się na piśmie do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie.

Zażalenie na postanowienie w przedmiocie tymczasowego aresztowania sąd rozpoznaje nie później niż przed upływem 7 dni od przekazania sądowi zażalenia wraz z niezbędnymi aktami (art. 252).

9. Masz prawo do złożenia wniosku o uchylenie lub zmianę tymczasowego aresztowania

Masz prawo w każdym czasie składać wniosek o uchylenie tymczasowego aresztowania lub jego zmianę na inny środek zapobiegawczy. Taki wniosek zostanie rozstrzygnięty w ciągu 3 dni przez prokuratora, a po wniesieniu aktu oskarżenia do sądu – przez sąd, przed którym sprawa się toczy. Na postanowienie w przedmiocie wniosku przysługuje Ci zażalenie tylko wtedy, gdy wniosek został złożony po upływie co najmniej 3 miesięcy od dnia wydania postanowienia w przedmiocie tymczasowego aresztowania (art. 254 § 1 i 2).

10. Masz prawo do pomocy medycznej

Masz prawo do zapewnienia Tobie na każdym etapie postępowania pierwszej pomocy medycznej.

Jeśli coś jest dla Ciebie niejasne lub potrzebujesz więcej szczegółów, zawsze możesz zapytać o nie prowadzącego Twoje postępowanie. Prowadzący ma obowiązek wyjaśnić Ci Twoje prawa w kompletny i zrozumiały sposób.